

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac Ex Probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniae Agrippinae, 1713

Q. 129. Quid addendum sit circa modum practicè confitendi integrè quoad
numerus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42624

talis: Est de fide ex *Trid.* suprà, nam qui omit-
tit vel numerum, vel speciem aliquam, vel cir-
cumstantiam, quæ mutat speciem, ille non con-
fiteretur omnia & singula mortalia, ergo. Debet
autem exprimi numerus, prout nunc in consci-
entia agnoscitur, hinc sciens se ter blasphemâs-
se, malè confiteretur dicendo, accuso me, si
bis aut ter, vel accuso me, quòd ter circiter
blasphema verim, sic enim non dicit numerum,
prout in conscientia habet.

Q. 129. Quid addendum sit circa modum practi-
cè confitendi integrè quoad numerum. R. §. 1. In l.
§. à n. 147. explicatum est, quandonam actus
physicè unus sit unum vel multiplex numero
peccatum: Item à n. 167., quandonam actus
physicè plures sint unum vel multiplex nume-
peccatum: Item à n. 173., quandonam pec-
catum numero multiplicetur propter inter-
ruptionem & repetitionem actuum. Denique
ibidem à n. 180. dictum est, quandonam pec-
catum omissionis numero multiplicetur: quæ
omnia hic suppono & hic debent recoli ex ibi
dictis.

§. 2. Numerus est confitendus vel absolute,
vel sub dubio, prout conscientia dictat, se-
cundum dicta n. 618. unde qui recordatur,
quòd decies fecerit, peccat mortaliter di-
cendo, aliquoties feci, sæpe feci, fortè decies
feci, quia hæ voces non significant numerum
certum, qui in conscientia est. Idem est de eo,
qui scit se fecisse decies, & dicit se fecisse
decies vel undecies circiter, *Dicast. Stoz. l.*
l. p. 1. n. 93. Sæpe tamen excusantur pœ-
nitentes per simplicitatem vel bonam fidem,
ex qua malunt plus dicere quàm minus:
fi

921

922

si tamen Confessarius hoc advertat, monere debet, ne id faciant, sed dicant, sicuti est in conscientia, *Aversa* q. 10. s. 12. Quod si aliquis ita iudicans sit confessus se decies fecisse, & postea iudicet se fecisse tantum sexies, non est opus hoc postea dicere, quia decem sunt sex & amplius, *Lugo, Dicast.* d. 9. n. 112. *Aversa* supra, qui putat, si dixerit ter circiter, & postea resciat se fecisse determinatè ter, teneri iterum confiteri ut certò ter, quia prius confessus erat ut dubium.

923

§. 3. Qui uno actu detraxit tribus, secundum dicta l. 5. à n. 149. fecit tria peccata, vel saltem contraxit tres numero malitias in confessione exprimendas, uti habet communior cum *Aversa* s. 14. attamen non debet confiteri se ter detraxisse, neque etiam sine addito se fecisse tres detractiones, sic enim Confessarius intelligeret esse factum per tres distinctos actus, qualiter actum non est, sed debet dicere, uno actu detraxi tribus. Idem est, si habuit unam voluntatem fornicandi cum tribus, aut ter fornicandi cum eadem, tum enim non satisfacit dicendo, habui voluntatem fornicandi, sic enim significat tantum voluisse cum una vel semel.

924

Obji. Si numerus malitiarum sit confitendus, ergo qui detraxit vel imprecatus est malum toti alicui Monasterio, debet dicere numerum personarum, quæ sunt in illo. R. Si sciebatur numerus, & detractio vel imprecatio afficiebat singulos, c. Si non sciebatur numerus, aut detractio vel imprecatio afficiebat tantum communitatem in genere, n. Detractio communiter cadit in singulas personas, uti si dicatur Monasterium esse deditum potationibus,

bus, familiam habere originem à Judæis &c. Imprecatio potest cadere in totum per modum unius, ut si villicus imprecetur Monasterio, quia cogitur ei solvere nimis magnos canones, hic enim posset amare singulas personas Monasterii, & tamen toti imprecari malum. Signum autem, quod imprecetur toti simul, est, si non imprecarer singulis, si inde abessent, ideoque tum erit unicum peccatum, quia est unicum objectum, nempe communitas, *Dicasi.* n. 232. Ex simili ratione putat *Stoz* n. 595. eum, qui hæredibus vel communitati est furatus, satisfacere, si dicat, se esse furatum rem spectantem ad plures vel ad communitatem, non determinando, quot sint hæredes vel personæ in communitate, sed hoc intelligendum est de bonis adhuc indivisis, uti notat *Dicasi.* supra. Quod si aliquis ex odio uno in unam familiam, uno actu, v. g. porione venenatâ omnes occideret, quamvis non ratione odii præcisè, tamen ratione occisionis essent tot numero peccata, quot personæ, quia per occisionem læsser diversa singularum jura. In omnibus tamen ejusmodi casibus debet poenitens sic confiteri, sicut apprehendebat objecta, quando peccabat, v. g. quando detrahebat aut maledicebat, & ideo l. 5. n. 149. dixi actum unum tendentem in plura objecta esse multa numero peccata in confessione explicanda, prout actus distinctè vel confusè in ea objecta tendebat: hinc si quis peccarit tantum apprehendens esse contra multitudinem, satis est, si explicet peccatum sub his terminis, sub quibus illud concepit, & quousque apprehensio se extendebat, nec requiritur, ut dicat, quot personæ re ipsâ fuerint,

rint, quamvis id resciat, quando confitetur,
Dicast. n. 253. Aversa De pecc. q. 72. l. 4.

925. §. 4. Qui per tres actus furatus est eidem tres ducatos, non satisfacit dicendo furatus sum tres ducatos, quia tres actus faciunt tria numero peccata: Qui autem uno actu furatus est eidem tres ducatos, satisfacit dicendo, semel furatus sum tres ducatos, quia est unum peccatum, cum sit unus actus, & illi tres ducati sint unum numero objectum, secundum dicta l. 5. n. 151. E contra qui uno actu furatus est tres ducatos, singulos pertinentes ad diversos homines, non satisfacit dicendo, furatus sum tres ducatos, sed addere debet pertinuisse ad diversos homines, jamenim non faciunt unum numero objectum, sed quia pertinebant ad diversos, illo unico actu læsa essent tria jura numero diversa singulorum istorum hominum, uti dictum est ibidem l. 5. n. 152.

926. §. 5. Qui uno actu dubitavit circa tres fidei articulos, uno actu juravit tria objecta falsa, uno actu blasphemavit in tribus materiis, satisfacit dicendo semel dubitavi de fide, semel juravi falsò, semel blasphemavi, uti dictum est l. 5. à n. 156. E contra qui uno actu odit tres homines, uno actu detraxit uni apud tres homines, debet addere hunc numerum hominum, secundum dicta l. 5. n. 158. & 162. Similiter qui uno actu statuit per septimanam omittere Horas, addere debet, semel volui omittere per septem dies, secundum dicta ibidem n. 164.

927. §. 6. Quoties quis comedit carnes die jejunii, toties peccat, secundum dicta l. 3. p. 2. num. 1264. Quod licet non admittant aliqui, si sit jejunium ex voto vel poenitentia sacramentali, tamen

tamen oppositum videtur probabilius, secundum dicta l. 3. p. 1. n. 438., quia jejunium votetur vel injungitur prout ab Ecclesia præcipitur. Item probabile est toties peccare, quoties plenam sumit refectioem etiam è cibis esurialibus, secundum dicta l. 3. p. 2. nu. 1265., quamvis oppositum etiam sit probabile. Quòd si quis initio mensæ comedisset carnes, & uno vel altero ferculo è piscibus interposito, postea iterum carnes comederet, esset unum peccatum, quia est una refectio: si autem à mensa surrexisset & rediret etiam intrà unam horam, putat *Tamb.* in Decal. l. 4. c. 5. §. 1. n. 18. fore duo peccata, sed probabile est oppositum, quia sicuti si Sacerdos in mortali sumat suam hostiam, & post communionem ad duas horas distributam, sumat reliquas particulas consecratas, est unum peccatum indignæ sumptionis, secundum dicta l. 5. num. 170., quia nempe duæ illæ sumptiones pertinent ad consummationem unius Sacrificii, non obstante tantâ interruptione physicâ, ita illæ duæ sumptiones facient unam comestionem carnum, quia secundum dicta l. 3 p. 2. à n. 1279. relinquunt unitatem refectio- nis sive prandii.

§. 7. Qui per horam continuat actum, facit 928. unum peccatum, qui autem intra horam retractet actum & resumit, facit quatuor peccata, secundum dicta l. 5. num. 174., adeoque hic posterior plùs peccat in ordine ad obligationem confitendi, quia debet dicere, quater hoc feci, alter autem dicit, semel feci. Uter verò plùs peccet in ordine ad culpam, demeritum & poenam, pendet maximè à circumstantiis deliberationis & intensiois, cæteris paribus, qui

continuat, magis peccat, quia retractare malum est de se bonum, & continuare malum est pejus quàm abrumperè & relabi intra idem tempus. Plura circa interruptionem videri possunt l. 5. à n. 173.

929. §. 8. Qui continuo tempore in mortali absoluit decem pœnitentes, aut ministrat Eucharistiam decem communicantibus, non satisfacit dicendo, semel indignè administravi Sacramentum Pœnitentiæ vel Eucharistiæ, sed tenetur addere numerum hominum, quibus administravit, uti dictum est l. 5. à n. 71.

930. §. 9. Qui in vigilia S. Matthiæ incidente in diem Veneris quatuor temporum quadragesimæ comedit carnes, satisfacit dicendo, semel die jejunii comedi carnes, quia omnes illæ leges prohibentes sunt moraliter unica, secundùm dicta l. 5. n. 147. Ob eandem rationem, qui inobediens fuit pluribus Superioribus idem imperantibus, quorum unus non volebat afferre novam obligationem, sed tantùm eandem, satisfacit dicendo, semel fui inobediens Superiori, secundùm dicta ibidem n. 148. Si tamen sciretur, quòd secundus Superior, v. g. ex alio motivo intendisset novam obligationem, tum in uno illo actu inobedientiæ essent duæ malitiæ, & dicere deberet, fui duobus præceptis Superiorum inobediens, secundùm ibidem dicta num. 147.

931. §. 10. Qui furatus est 1000. & primò bonâ fide confessus est se furatum esse 500., si postea reddatur certior, quòd fuerint 1000., *Lugo, Tamb. De confess. l. 2. c. 1. à n. 74. Sporer n. 406.* putant non satisfacere, si in sequente confessione dicat se furatum 500., quia falsum est, quòd viola-

violaverit jus in 500., nam fuit jus in 1000. quod violavit, ergo neutrá vice explicaret suum peccatum, sed debet repetere & dicere, furatus sum 1000. Oppositum tenent *Arr. d. 35. n. 40. & Bosco d. 7. f. 8. n. 170.* & est probabile ex dicendis n. 932. etiamsi supponamus esse obligationem confitendi circumstantias aggravantes tantum, sicuti enim si uno actu contraxerim duas specie malitias, & primá vice confessus sim unam tantum, postea recordans alterius satisfacio dicendo hanc alteram solam, si utraque censeatur sufficienter intelligi, uti dicitur n. 1135. ita & hic, nam qui violavit jus ad 1000. etiam violavit jus ad 500., ergo utráque vice dicit verum, & qui semel confessus est se furatum esse 500., & postea iterum confitetur se furatum esse 500., dixit totam malitiam, quæ est in furto millenorum, ergo. Id tamen scienter fieri non debet in prima confessione, quia est saltem contra sinceritatem confessionis, secundum dicenda n. 1134.

§. 11. Qui bonâ fide ita existimans confessus 932. est se decies blasphemâsse, etiamsi postea melius recogitans judicet se blasphemâsse vigesies, certò satisfacit, si in posteriore confessione dicat se blasphemâsse decies, quia sic certò edixit speciem & totum numerum.

§. 12. Quando pœnitens à modico tempore 933. est confessus, v. g. à duabus septimanis, & in parvo numero palpabilium peccatorum præsertim externorum, addit circiter, meritò est suspectus de negligenti examine, quia si se examinâisset, facilè sciret, quoties tale crimen intra tam breve tempus commisisset, *Gob. Stoz n. 103. Sporer n. 444.*

934. §. 13. Qui post examinatam diligenter conscientiam aperuit in genere statum, vitam, consuetudinem & tempus, quo in peccatis hæsit, non tenetur postea repetere peccata, quamvis in particulari distinctius recordetur huius vel illius, in hoc vel illo loco aut tempore, cum hac vel illa persona commissi, quia in illa confusa narratione fuerunt sufficienter intellecta à Confessario, qui potuit de eis & eorum numero formare morale iudicium, atque ideo ab omnibus directè absolvit.

935. §. 14. Cum sæpe pœnitenti moraliter impossibile sit scire numerum, uti si meretrix diu cuius fuerit exposita, scire non potest, quot personas conjugatas, quot liberas admiserit vel parata fuerit admittere, unde in eiusmodi casibus frustra Confessarius urgebit ad certum numerum exprimendum, & reipsa tantum urgebit ad errandum, ut satisficiat suæ scrupulositati, hinc melius est, si petat, quanto tempore ita vixerit parata ad quosvis, & an sæpe de septimana solita sit reipsa vel saltem animo promiscuè quoslibet admittere: In illis autem peccatis, quæ sunt enormiora aut rariùs fiunt, faciliùs sciet numerum, unde de his est interroganda, quoties v. g. contra naturam peccarit, quoties cum persona sacra vel consanguineâ: similiter sufficit, si consuetudinarius dicat durationem consuetudinis, & quoties soleret per diem vel septimanam repetere peccatum suum. Quod autem attinet ad rudes homines, præsertim qui rariùs confitentur, hi determinatū peccatorum numerum scire vix possunt, unde si rogati exprimant, sæpè merè conjectando illum exprimunt, sive quia tacere erubescunt, sive ut à

mo-

molesta Confessarii interrogatione se eximant, hinc etiam cum talibus melius facit Confessarius, si ipsemet intellecto modo vivendi & frequentia peccandi v. g. per unam septimanam, ac diuturnitate temporis, quo ita peccare soliti fuerunt, ex his conjiciat seu apud se colligat numerum: quod tamen non tenet universaliter, uti rectè monet *Dicast. d. 9. n. 57.*, nam sæpe fit, ut uno tempore plùs peccarint quàm alio, de quo etiam erunt interrogandi, sed semper cum discretione, ne nimium crucientur, & confessio fiat valde odiosa. *Confessarius mediocriter doctus*, inquit *Less. in Auët. V. Confessio cas. 10. si non sit scrupulosus, non habet in his magnas difficultates, sed scrupulosus, etsi sit doctissimus, ubique harebit eritque anxius.*

Q. 130. Si quis nesciens numerum determinatum 936 dixerit, feci hoc toties, plùs minùs, vel toties circiter, & postea certò resciat, quoties determinatè, vel se fecisse sapiùs, an obligetur iterum confiteri hunc determinatum vel majorem numerum certò agnatum. R. Non obligari, secundum dicta n. 616. dummodo hic numerus determinatus vel major fuerit sufficienter significatus per tò plùs minùs sive circiter: Cur autem confessus peccatum ut dubium, si postea agnoscat ut certum, teneatur iterum confiteri ut certum, disparitatem dedidit illo n. 616. Tota hìc difficultas est, quousque illæ particulæ, plùs minùs vel circiter, se extendant, de quo sunt variæ sententiæ, nam

§. 1. *J. Sanch. & alii apud Dianam p. 3. t. 4. 937.* R. 94. dicunt nunquam significare plùs, quàm duo vel tria ultra numerum expressum: Alii, non ultra quatuor, alii non ultra quinque, uti refert *Dicast. d. 9. n. 116.* Alii cum *Stoz l. 1. p. 1.*